

**ข้อพิจารณาด้านกฎหมายในการจัดการพื้นที่ตลาดการค้า
ชายแดนช่องตาอุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม
อำเภอบุนทรริก จังหวัดอุบลราชธานี**

**Legal Issues in the Management of Chong Ta Au Border
Market by Phon Ngam Sub-district Administrative
Organization, Buntharik District, Ubon Ratchathani Province**

ศุภชัย วรณเลิศสกุล

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี 34190

Email: bally_supachai@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้เพื่อที่สร้าง “องค์ความรู้ในมิติกฎหมาย” โดยมีวัตถุประสงค์สามข้อคือ 1) ศึกษาการจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอบุนทรริก จังหวัดอุบลราชธานี 2) ศึกษากฎหมายในการจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอบุนทรริก จังหวัดอุบลราชธานี และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอบุนทรริก จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลเอกสาร 2) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และ 3) การสำรวจภาคสนาม ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเป็นการพรรณนาวิเคราะห์ และการวิเคราะห์เชิงตีความ

ผลการศึกษาที่สำคัญพบว่า จุดผ่อนปรนช่องตาอุอยู่ในความรับผิดชอบของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบุนทรริก-ยอดมน สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 9 จังหวัดอุบลราชธานี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากถูกประกาศให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและยังเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติอีกด้วย ดังนั้นหากองค์การบริหารส่วนตำบลโพนงามจะเข้าไปดำเนินการใดๆ เพื่อพัฒนาพื้นที่บริเวณจุดผ่อนปรนช่องตาอุ จะต้องดำเนินการตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการ หรือองค์การของรัฐภายในเขตป่า

สงวนแห่งชาติ พ.ศ.2546 ซึ่งออกตามความในมาตรา 13 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม การขออนุญาตตามระเบียบนี้ ผู้ขออนุญาตจะต้องเป็นส่วนราชการหรือองค์การของรัฐเท่านั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติงานหรือเพื่อประโยชน์ต่างๆ ของรัฐ เช่น ก่อสร้างสถานที่ราชการ โรงเรียน ถนน หรือทาง อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น แต่หากกิจกรรมที่ขออนุญาตได้ถูกกำหนดไว้ในระเบียบซึ่งออกตามความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เช่น การสร้างวัด รวมตลอดถึงการจัดที่ดิน องค์การบริหารส่วนตำบลโปงงาม จะต้องดำเนินการตามระเบียบดังกล่าวด้วยเช่นกัน

สำหรับข้อเสนอแนะคือ 1) เชิงนโยบาย ผลักดันให้จุดผ่อนปรนช่องตาอุเป็นจุดผ่านแดนถาวร 2) เชิงปฏิบัติ เร่งรัดหน่วยงานที่มีอำนาจให้สามารถเข้าใช้พื้นที่ป่ากระถิ่นเทพา จำนวน 30 ไร่ เพื่อพัฒนาท่าตลาดแห่งใหม่ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ และ 3) สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาและพิจารณาด้านกฎหมายในการจัดการพื้นที่อื่นๆ นอกเหนือจากจุดผ่อนปรนช่องตาอุ เช่น จุดผ่อนปรนช่องอานม้า อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้จุดผ่อนปรนดังกล่าวพัฒนาไปสู่จุดผ่านแดนถาวรต่อไป

คำสำคัญ กฎหมาย ช่องตาอุ จุดผ่อนปรน ตลาดการค้าชายแดน องค์การบริหารส่วนตำบลโปงงาม

Abstract

The objectives of this research were to study: 1) the management of Chong Ta Au Border Market by Phon Ngam Sub-district Administrative Organization in Buntharik District of Ubon Ratchathani Province, 2) laws relating to the market's management, and 3) the development directives of this management. The study adopted qualitative methods, including documentary research, in-depth interviews, and field research, and data were subjected to descriptive and interpretative analysis. Results showed that Chong Ta Au Temporarily Permitted Area was part of a national park under the jurisdiction of Buntharik-Yodmon Wildlife Sanctuary, Protected Area Regional Office 9 Ubon Ratchathani Province, Department of National Parks, Wildlife and Plant Reservation, Ministry of National Resources and Environment. This meant that any developmental initiatives of the Phon Ngam

Sub-district Administrative Organization in regard to Chong Ta Au Temporarily Permitted Area must comply with the multiple regulations of the Department of National Parks, Wildlife and Plant Reservation, especially “Regulation of Department of National Parks, Wildlife and Plant Reservation on Criteria, Methods and Conditions of Using National Parks for the Office Building or any other Purposes by Government Offices or Entities B.E.2507”. This regulation was promulgated under the auspices of Article 13 (Bi) of National Park Act B.E.2507. According to this regulation, only a government office or entity is entitled to apply to make use of land in a national park for an office building or any other similar purposes for public benefits, including building of a government office, school, road, and/or reservoir. Article 16 of the National Park Act B.E.2507 further stipulates that an application for building a Buddhist temple or any other purposes including the land management plan by Phon Ngam Sub-District Administrative Organization has to meet requirements provided by the aforementioned regulation. The study recommended that: 1) at the policy level, Chong Ta Au Temporarily Permitted Area should be upgraded to be a Permanent Border Crossing Point, 2) at the practical level, all the organizations with power should be encouraged to accelerate making use of Krathin Thepha Forest Area or, to be precise, turning the 30 rai forest area into a new market, and related agencies should financially support the market construction, 3) future research should study the possibility, especially in terms of legal issues, of developing other temporarily permitted areas such as Chong An Ma in Namyuen District of Ubon Ratchathani Province.

Keywords: Law: Chong Ta Au: Exempt-crossing point: Border market: Phon Ngam Sub-district Administrative Organization

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยและประเทศลาว ได้เตรียมพัฒนาจุดผ่อนปรนช่องตาอุ อำเภอ บุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี และ เมืองสุขุม่า แขวงจำปาสัก ตามนโยบายของรัฐบาล ไทยเพื่อรองรับการเปิดประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี พ.ศ.2558 ซึ่งจุด

ผ่อนปรนช่องตาอู เปิดบริการให้ประชาชนของทั้ง 2 ประเทศได้เดินทางไปมาหาสู่เพื่อเลือกซื้อสินค้าได้ 3 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ เวลา 08.00-15.00 น. โดยไม่ต้องทำเอกสารผ่านแดน สินค้าของประเทศไทยส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องอุปโภค-บริโภค สินค้าของประเศลาวจะเป็นของป่าตามฤดูกาล ผ้าพื้นเมือง และเศษเหล็ก จังหวัดอุบลราชธานีได้ใช้งบพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ประมาณ 4 ล้านบาท เพื่อพัฒนาพื้นที่ตลาดช่องตาอู นอกจากนี้ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาจุดผ่อนปรนช่องตาอูให้เป็นจุดพรมแดนถาวร ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลไทยและรัฐบาลลาว โดยอยู่ในขั้นตอนการศึกษาและจัดทำข้อตกลงระหว่าง อำเภอภูพาน จังหวัดอุบลราชธานี กับ เมืองสุมา แขวงจำปาสัก

อย่างไรก็ตาม การที่ประเทศไทยจะพัฒนาจุดผ่อนปรนช่องตาอู อำเภอภูพาน จังหวัดอุบลราชธานี ให้เป็นจุดพรมแดนถาวรเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนนั้น ยังขาดข้อมูลและการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ขาดการเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลและความคิดทิศทางการพัฒนาจุดผ่อนปรนช่องตาอู โดยเฉพาะข้อพิจารณาด้านนโยบายและกฎหมายของประเทศไทยอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม รวมถึงกฎระเบียบและข้อบังคับที่เป็นแนวทางและอุปสรรคต่อการพัฒนา และกลไกและความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกในเรื่องของระเบียบพิธีการเข้า-ออกเมืองของประเทศไทยและลาวผ่านจุดผ่อนปรนช่องตาอู ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับข้อพิจารณาด้านกฎหมายในการจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอูขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอภูพาน จังหวัดอุบลราชธานี อันจะนำมาสู่การจัดทำแผนพัฒนา กำหนดเป้าหมาย และประเด็นยุทธศาสตร์ของประเทศไทยต่อไป อันจะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อประเทศไทย อนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงและประชาคมอาเซียนในอนาคต

ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมุ่งต่อยอดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นส่วนของนโยบาย กฎระเบียบ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในระดับทวิภาคีและระดับภูมิภาค และปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขข้อกีดขวางทางด้านการพรมแดน โดยมีจุดผ่อนปรนช่องตาอู อำเภอภูพาน จังหวัดอุบลราชธานี เป็นกรณีศึกษานั้นเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาการจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอูขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอภูพาน จังหวัดอุบลราชธานี

2) เพื่อศึกษากฎหมายในการจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุของ องค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอขุนทรุก จังหวัดอุบลราชธานี

3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุของ องค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอขุนทรุก จังหวัดอุบลราชธานี

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตการวิจัยออกเป็น 4 ส่วนได้แก่

1) ขอบเขตด้านเวลา ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการทำวิจัย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-31 ธันวาคม พ.ศ.2557 (1 ปี) 2) ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอขุนทรุก จังหวัดอุบลราชธานีเท่านั้น 3) ขอบเขตด้านประชากร ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ของอำเภอขุนทรุก จังหวัดอุบลราชธานี และ 4) ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในการวิจัย คือ จุดผ่อนปรนช่องตาอุ อำเภอขุนทรุก จังหวัดอุบลราชธานี โดยพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของ 3 หน่วยงาน ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอขุนทรุก องค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าขุนทรุก-ยอดมน

วิธีการศึกษาวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้วิธีศึกษาแบบ “วิจัยเชิงคุณภาพ” (Qualitative Research) (สุภางค์ จันทวนิช, 2549; ชาย โพธิ์สิตา, 2549; สุนีย์ มัลลิกะมาสย์, 2550; ธาณี วรภัทร์, 2550) โดยมีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

1) การศึกษาข้อมูลเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี นโยบาย และระเบียบข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอขุนทรุก จังหวัดอุบลราชธานีที่เกี่ยวข้องกับจุดผ่อนปรนช่องตาอุเชิงพรรณนา (Descriptive) และเชิงตีความ (Interpretative) ข้อมูลเอกสารทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ความตกลง บันทึกข้อความ รายงานการประชุม หนังสือเอกสารของหน่วยงานรัฐบาล และเอกชนที่เกี่ยวข้องในอำเภอขุนทรุก จังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น และ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ หนังสือ/ตำรา/เอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย

รายงานการสัมมนา วิทยานิพนธ์ บทความในวารสารและจุลสาร ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นต้น

2) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยพิจารณาจากประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ และประวัติส่วนบุคคล ประกอบด้วย 1) ภาครัฐ ได้แก่ นายอำเภอและปลัดอำเภอบุณฑริก หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบุณฑริก-ยอดมน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพหนองาม 2) ภาคเอกชน ได้แก่ กรรมการที่ปรึกษาหอการค้าจังหวัดอุบลราชธานี ประธานหอการค้าจังหวัดอุบลราชธานี และ 3) ภาคประชาชน ได้แก่ ตัวแทนนักท่องเที่ยว ตัวแทนองค์กรเอกชน (NGO) ตัวแทนประชาชนในพื้นที่ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

3) การสำรวจภาคสนาม (Field Research) เป็นการสำรวจและเก็บข้อมูลในด้านโครงสร้างพื้นฐาน (ภาคพื้นดิน) ลักษณะทางภูมิประเทศและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การบันทึกภาพ และการใช้แผนที่กูเกิล (Google Earth) เพื่อนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์และอภิปรายผล ได้แก่ จุดผ่อนปรนและตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

4) การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย (Data Analysis) ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนามเป็นในลักษณะของการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) และการวิจัยเชิงตีความ (Interpretative Research) เพื่อให้สามารถอธิบายเพื่อตอบคำถามในวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย 2 ส่วนคือ 1) การพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เครื่องมือในการวิเคราะห์งานวิจัยนี้เป็นการพรรณนาเนื้อหาในลักษณะการเรียบเรียงประเด็นข้อมูลซึ่งผู้วิจัยจำแนกไว้พร้อมกับบอกเล่าว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร หรือโดยใคร อันสอดคล้องกับการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) และ 2) การวิเคราะห์เชิงตีความ (Interpretative Analysis) เครื่องมือในการวิเคราะห์งานวิจัยนี้เป็นการตีความเนื้อหาที่ต้องวิเคราะห์ควบคู่ไปกับการใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยจะชี้ให้เห็นถึงประเด็นสำคัญพร้อมกับอภิปรายว่าสอดคล้องหรือขัดแย้งกับแนวคิดและทฤษฎีที่มีอยู่อย่างไร อันสอดคล้องกับการวิจัยเชิงตีความ (Interpretative Research) และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล (Verification) จากเครื่องมือดังกล่าวข้างต้นโดยการใช้วิธี “การตีความ” (Interpretive) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็นและความน่าเชื่อถือของข้อสรุปวิจัย

คำนิยามศัพท์

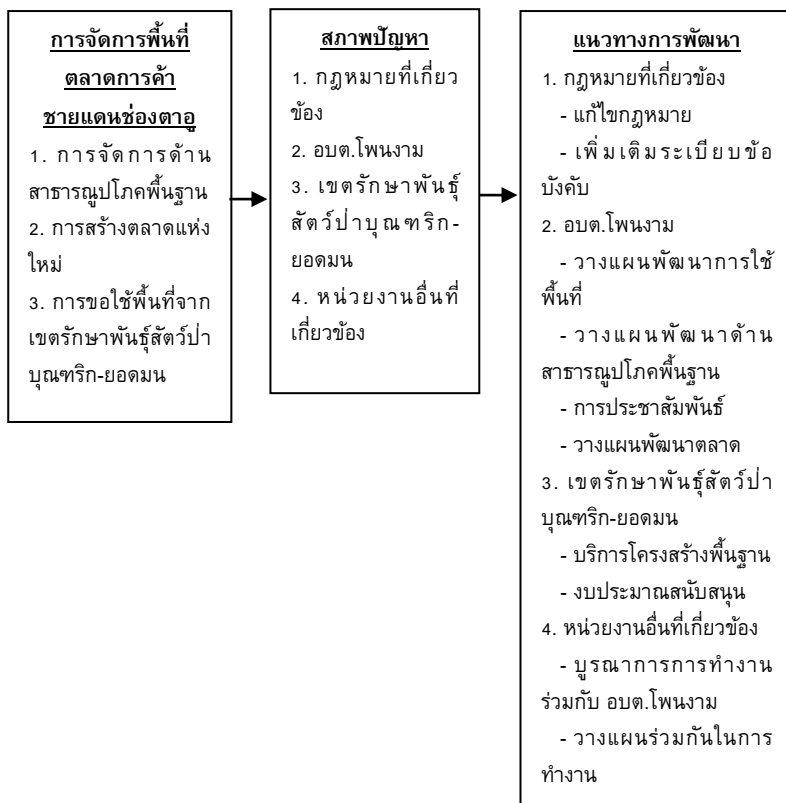
ช่องตาอุ (Chong Ta Au) หมายถึง จุดผ่อนปรนการค้าชายแดนชั่วคราวระหว่างประชาชนไทยกับประชาชนลาว และเป็นประตูเชื่อมความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และการเดินทางไปมาหาสู่กันของประชาชนไทย-ลาว อยู่ในเขตตำบลโพงงาม อำเภอภูพาน จังหวัดอุบลราชธานี

จุดผ่อนปรน (Exempt-Crossing Point) หมายถึง จุดผ่านแดนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านด้านมนุษยธรรมและส่งเสริมความสัมพันธ์ของประชาชนในระดับท้องถิ่น เพื่อการผ่อนปรนให้มีการค้าขายสินค้าอุปโภค-บริโภค และ ยารักษาโรคที่จำเป็น ซึ่งระดับท้องถิ่นของทั้งสองฝ่ายได้เห็นชอบร่วมกัน ทั้งนี้การประกาศเปิดจุดผ่อนปรนเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด และต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทย

ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุ (Chong Ta Au Border Market) หมายถึง ตลาดการค้าในรูปแบบของประชาชนกับประชาชนไทย-ลาว ระหว่างอำเภอภูพาน จังหวัดอุบลราชธานีกับเมืองสุขุม แขวงจำปาสัก ประเทศลาว ซึ่งผู้ประกอบการค้ามีภูมิสำเนาอยู่ในจังหวัด อำเภอ หรือหมู่บ้านที่มีพรมแดนติดต่อกันได้ทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า ระหว่างประชาชนที่อาศัยอยู่ตามบริเวณชายแดนของทั้งสองฝ่าย โดยมีมูลค่าไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน เช่น สินค้าอุปโภค-บริโภค สินค้าเกษตร และสินค้าที่ทำได้ตามธรรมชาติ เช่น ของป่า ซากสัตว์ เป็นต้น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งการศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายในการจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุขององค์การบริหารส่วนตำบลโพงงาม อำเภอภูพาน จังหวัดอุบลราชธานี โดยสามารถนำมาทำเป็น “กรอบแนวความคิดของการวิจัย” (Conceptual Framework) ที่สำคัญในการศึกษาดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดของการวิจัย

ที่มา ศุภชัย วรรณเลิศสกุล, 2557

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงกฎหมายในการจัดการพื้นที่เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ตลาดการค้าขายแดนช่องตาอุขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอมุนทริก จังหวัดอุบลราชธานี

การทบทวนวรรณกรรมบริบทเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับจุดผ่อนปรนและตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุ

ผู้วิจัยอธิบายถึงบริบทเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับจุดผ่อนปรนช่องตาอุ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งได้แก่ 1) องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงาม 2) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบุณฑริก-ยอดมน 3) กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 225 และ 4) จุดผ่อนปรนและตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุ ดังต่อไปนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงาม (กวีนารัตน์ ตั้งยิ่งยง ; บุพชาติ วิจิตรเชื้อ, สัมภาษณ์, 2557)

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับที่ตั้ง เดิมเป็นสภาตำบลโพรงาม ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 113 ตอนที่ 9 ง เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ.2539 โดยที่มาตรา 40 และมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 บัญญัติให้จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล และให้อินบรตางประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้องหนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงให้สภาตำบล จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยให้มีชื่อตามตำบลที่องค์การบริหารส่วนตำบลตั้งอยู่คือ องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงาม ประกาศ ณ วันที่ 19 มกราคม พ.ศ.2539 โดยนายบรรหาร ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ในขณะนั้น) จนถึงปัจจุบัน

ลักษณะที่ตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงามตั้งอยู่บริเวณ ลำโดมน้อย ปลายเขื่อนสิรินธรและมีอาณาเขตติดต่อประเทศลาว ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง มีเทือกเขาพนมดงรักกั้นเขตแดนระหว่างไทย-ลาว มีลำโดมน้อยไหลผ่านจากทิศเหนือลงสู่เขื่อนสิรินธรและมีจุดผ่อนปรนชั่วคราวชายแดนไทย-ลาว บริเวณช่องตาอุสำหรับค้าขายตามแนวชายแดน

อาณาเขต แบ่งได้ดังนี้ 1) ทิศตะวันออก-มีพื้นที่ติดกับแนวชายแดนประเทศลาว 2) ทิศตะวันตก-ติดกับเทศบาลตำบลบุณฑริกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสะโน องค์การบริหารส่วนตำบลวังาม อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี 3) ทิศเหนือ-ติดกับเทศบาลตำบลค้อแล่น อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี และ 4) ทิศใต้-ติดกับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยข่า อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

เนื้อที่ องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงาม อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 154 ตารางกิโลเมตร หรือ 96,250 ไร่

ลักษณะภูมิประเทศ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง มีเทือกตามแนวชายแดน มีป่าไม้กระจายตัวไป พื้นดินส่วนใหญ่เป็นดินปนทราย เหมาะแก่การทำอะไร ทำนา มีลำไยน้อยไหลผ่าน พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลโพนงาม ใช้ประโยชน์ทางด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ปลูกยางพารา ปลูกมันสำปะหลังและปลูกพืชผัก

ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะอากาศเป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดูคือ 1) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน-ตุลาคม และ 3) ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์

การปกครองและประชากร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 14 หมู่บ้าน จำนวนครัวเรือนมี 2,993 ครัวเรือน ประชากรมีจำนวนทั้งสิ้น 10,075 คน แยกเป็นชาย 5,181 คน หญิง 4,894 คน

2. เขตการศึกษาพันธุ์สัตว์ป่าบุณฑริก-ยอดมน (สมศักดิ์ โคนถอน ; อรรถนพ ใจคุ้มแก้ว, สัมภาษณ์, 2557)

ประวัติความเป็นมา ด้วยกรมป่าไม้ได้รับรายงานจากทางจังหวัดอุบลราชธานี ว่ามีช้างป่าออกมาทำลายและกัดกินพืชผลการเกษตรของราษฎรในบริเวณป่าหมู่บ้าน ป่าไม้บ้านหนองเรือ ตำบลคอแลน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี จึงได้ให้เจ้าหน้าที่ออกไปสำรวจควบคุม-ดูแลพื้นที่บริเวณดังกล่าวและบริเวณใกล้เคียงในเขตป่าอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่ตำบลคอแลน ตำบลโพนงาม และตำบลห้วยข่า อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี และได้มีการประกาศเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบุณฑริก-ยอดมน จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีเนื้อที่ประมาณ 363 ตารางกิโลเมตร หรือ 226,958 ไร่

ภูมิประเทศ ประกอบด้วยภูเขาเทือกเขาน้อยใหญ่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาพนมดงรัก ตามแนวชายแดนไทย-ลาว ทางด้านทิศตะวันตก และค่อยๆ ลาดลงมาจากทิศตะวันออก ก่อเกิดเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร แม่น้ำหลายๆ สายหล่อเลี้ยงราษฎรตามแนวเขตป่าอีกทั้งยังมีที่ราบขนาดใหญ่บนภูเขาสูง

ภูมิอากาศ พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบุณฑริก-ยอดมน จัดอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบ Tropical Savannah คือ จะมีช่วงความแตกต่างของฤดูฝนและฤดูแล้งอย่างชัดเจน มีช่วงกลางวันยาวในฤดูร้อน และมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงตลอดปี จากข้อมูลภูมิอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยา ที่ได้รับรวมไว้ระหว่างปี พ.ศ.2535-2539

ทรัพยากรสัตว์ป่า พื้นที่ที่เป็นภูเขาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาพนมดงรัก

ต่อเนื่องกันเข้าไปในเขตพื้นที่ระหว่างประเทศไทยกับประเทศลาว นอกจากนี้ด้านทิศใต้ยังติดกับอุทยานแห่งชาติภูจอง-นายอย จึงทำให้เป็นที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารของสัตว์ป่าเป็นจำนวนมาก จากการสำรวจและสอบถามราษฎรในท้องถิ่น ได้แก่ 1) สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม พบหลายชนิด ได้แก่ เลียงผา ช้างป่า เสือโคร่ง วัวแดง กวางป่า หมูใน กระต่ายป่า เป็นต้น 2) นก พบชนิดต่างๆ ได้แก่ นกยางกรอก นกกระปูด นกเขา นกโพระดก นกกระजิบ เป็นต้น 3) สัตว์เลื้อยคลาน พบหลายชนิด ได้แก่ เต่าเหลือง ตุ๊กแกบ้าน ตะกวด หรือแล่น เขี้ยว งูเหลือม งูจงอาง งูสิง งูเขียวดอกหมาก เป็นต้น 4) สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก มีหลายชนิด ได้แก่ คางคกบ้าน อึ่งจิ้งหรีด เขียดหลังขีด กบนา เขียดตะปาด เป็นต้น และ 5) ปลา ยังไม่เคยมีการสำรวจชนิดและถิ่นที่อยู่อาศัยจริงจึงมาก่อนเท่าที่พบในอ่างเก็บน้ำลำโดมน้อย (เขื่อนสิรินธร) ได้แก่ ปลาทราย ปลาสร้อย ปลาตะเพียนทองหรือโป่งดำ ปลาตะเพียน ปลาก้าง ปลากะพง เป็นต้น

ทรัพยากรป่าไม้ ป่าผลัดใบ ประกอบด้วย ป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ ป่าไม่ผลัดใบ ป่าดงดิบแล้ง ป่าดงดิบเขา

การคมนาคม ได้แก่ 1) จากกรุงเทพมหานครไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข 1 เลี้ยวขวาที่จังหวัดสระบุรี แล้วไปตามทางหลวงหมายเลข 24 ผ่านจังหวัดนครราชสีมา ถึงอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี และไปตามทางหลวงหมายเลข 2182 ผ่านอำเภอบุณฑริก ไปยังที่ทำการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบุณฑริก-ยอดมน จังหวัดอุบลราชธานี รวมระยะทางประมาณ 634 กิโลเมตร และ 2) จากจังหวัดอุบลราชธานี ไปตามทางหลวงหมายเลข 24 ถึงอำเภอเดชอุดม แล้วไปตามทางหลวงหมายเลข 2182 ผ่านอำเภอบุณฑริก ไปยังที่ทำการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบุณฑริก-ยอดมน จังหวัดอุบลราชธานี รวมระยะทางประมาณ 100 กิโลเมตร

อาณาเขตติดต่อ ติดกับ 1) ทิศเหนือ-จรดแนวเขตประเทศลาว 2) ทิศใต้-จรดแนวเขตอุทยานแห่งชาติภูจอง-นายอย ตำบลห้วยข่า อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี 3) ทิศตะวันออก-จรดแนวเขตประเทศลาว และ 4) ทิศตะวันตก-แนวเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าบุณฑริก-ป่าห้วยยอดมน (บางส่วน) ในท้องที่ตำบลห้วยข่า ตำบลคอแลน ตำบลโพนงาม อำเภอบุณฑริก และตำบลโนนก่อ ตำบลช่องเม็ก อำเภอสิรินคร

3. กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 225 (รัชพงศ์ จันทขิต; วารุณ แก่นลาม , สัมภาษณ์, 2557)

ประวัติความเป็นมา เดิมชื่อกองร้อยที่ 4 ตำรวจตระเวนชายแดนเขต 3 จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2510 ต่อมาในปี พ.ศ.2529 กรมตำรวจ (ในสมัยนั้น) และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนมีคำสั่งให้ กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 2 แบ่งกองกำลังกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต 3 ออกเป็น 2 กองกำลังกับการ คือ กก.ตชด.21 (จว.สร.) และ กก.ตชด.22 (จว.อบ.) จึงได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 225 ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โดยขึ้นการบังคับบัญชากับ กก.ตชด.22 บก.ตชด. ภาค 2 บข.ตชด. ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีผู้บังคับบัญชา จำนวน 15 ท่าน ท่านแรก คือ ร.ต.อ.สมใจ โพทาพล และผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบันคือ พ.ต.ท.กวีพงษ์ ชลการ กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 225 ตั้งที่ บ้านเมืองใหม่ ตำบลเมืองเดช อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ขึ้นการควบคุมทางยุทธการกับกองกำลังกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 22 โดยรับผิดชอบพื้นที่ตามแนวชายแดนไทย-ลาว ตั้งแต่เส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่าง อำเภอคำชะอี กับ อำเภอนาจะหลวย บริเวณบ้านแก้งเรือง ตำบลนาจะหลวย อำเภอนาจะหลวย ขึ้นไปจนถึงเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่าง อำเภอบุญศรี กับ อำเภอสิรินธร บริเวณบ้านเจริญชัย ตำบลคอแลน อำเภอบุญศรี พื้นที่กว้างด้านหน้าประมาณ 110 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นภูเขาสูงสลับพลาญหินมีเนินสูงชันซึ่งเอื้ออำนวยต่อการตรวจการณ์ของฝ่ายไทยเป็นอย่างดี เช่น เนิน 300 ช่องพลาญกระต่าย ช่องตาอุ และมีช่องทางขึ้น-ลงที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ตามแนวชายแดนในพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 12 ช่องทาง ดังนี้ 1) ช่องพลาญกระต่าย บ้านขอนแก่น ตำบลคอแลน อำเภอบุญศรี ห่างไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 9 กิโลเมตร 2) ช่องนาง บ้านป่าเตี้ย ตำบลโพงาม อำเภอบุญศรี ไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 5 กิโลเมตร 3) ช่องห้วยเรือ บ้านโนนสูง ตำบลโพงาม อำเภอบุญศรี ห่างจาก บ้านโนนสูง ตำบลโพงาม อำเภอบุญศรี ไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 6 กิโลเมตร 4) ช่องตาอุ บ้านหนองแสง ตำบลโพงาม อำเภอบุญศรี ห่างจาก บ้านหนองแสง ไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 9 กิโลเมตร ตรงข้าม บ้านเหียง เมืองสุขุม แขวงจำปาสัก ประเทศลาว สภาพภูมิประเทศเป็นป่าโปร่ง/ป่าทึบ สลับพลาญหินและลำห้วยตามแนวชายแดนจะมีเทือกเขาทั้งสองด้านเป็นพื้นที่สูงชัน สภาพเส้นทาง บ้านหนองแสง-ช่องตาอุ เป็นทางลาดยางกว้าง 5-6 เมตร ยาว 8 กิโลเมตร 5) ช่องแก้งชันค บ้านหนองแสง ตำบลโพงาม อำเภอบุญศรี ห่างจากบ้านโนนน้อยไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ 9 กิโลเมตร 6) ช่องห้วยผึ้งบ้านบก ตำบลห้วยข่า อำเภอบุญศรี ห่างจากบ้าน

บก ตำบลห้วยข่า ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ 12.5 กิโลเมตร 7) ช่องบ้านก่อ บ้านหนองแปน ตำบลห้วยข่า อำเภอบუნทริก ห่างจากบ้านหนองแปนไปทางทิศ ตะวันออก ประมาณ 12 กิโลเมตร 8) ช่องคำน้ำเที่ยง บ้านหนองเม็ก ตำบลห้วยข่า อำเภอบუნทริก อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของบ้านหนองเม็ก ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 13 กิโลเมตร 9) ช่องคำปลากั้ง บ้านคำบาก ตำบลห้วยข่า อำเภอบუნทริก อยู่ทางทิศ ตะวันออกของบ้านคำบาก ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 15 กิโลเมตร 10) ช่องคำเม็ก บ้าน หนองเม็ก ตำบลห้วยข่า อำเภอบუნทริก อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของบ้านหนองเม็ก ห่าง จากหมู่บ้านประมาณ 13 กิโลเมตร 11) ช่องบ้านก๊อก บ้านคำบาก ตำบลห้วยข่า อำเภอบუნทริก อยู่ทางทิศตะวันออกของบ้านคำบาก ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 16 กิโลเมตร และ 12) ช่องโปงแดง บ้านแก้งเรือง ตำบลนาจะหลวย อำเภอนาจะหลวย อยู่ทางทิศ ตะวันออกของบ้าน แก้งเรือง ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 11 กิโลเมตร

การจัดและการวางกำลัง โดยจัดแบ่งกำลังเป็นฝ่ายอำนวยการและฝ่ายปฏิบัติการ ดังนี้ 1) บก.ร้อย ตชด.225 ตั้งที่ บ้านเมืองใหม่ ตำบลเมืองเดช อำเภอดงดุม จังหวัดอุบลราชธานี และ 2) ร้อย ฉก.ตชด.225 ที่ตั้ง บ้านหนองแสง ตำบลโพงาม อำเภอบุนทริก จังหวัดอุบลราชธานี เป็นหน่วยควบคุมการปฏิบัติของกำลังพลฝ่ายปฏิบัติการในสนามจำนวน 3 หมวด ได้แก่ 2.1) มว.ตชด.2251 วางกำลังที่ฐานปฏิบัติการ ช่องตาอุ บ้านหนองแสง ตำบลโพงาม อำเภอบุนทริก จังหวัดอุบลราชธานี 2.2) มว.ตชด.2252 วางกำลังที่ฐานปฏิบัติการ บ้านเจริญชัย ตำบลคอแลน อำเภอบุนทริก จังหวัดอุบลราชธานี 2.3) มว.ตชด.2253 วางกำลังที่ฐานปฏิบัติการพิชัยยุทธ บ้านหนองเม็ก ตำบลโพงาม อำเภอบุนทริก จังหวัดอุบลราชธานี 2.4) มว.ตชด.2254 ปฏิบัติการเป็น กองหนุน ณ ที่ตั้ง ร้อย ตชด.225 บ้านเมืองใหม่ ตำบลเมืองเดช อำเภอดงดุม จังหวัดอุบลราชธานี และ 2.5) มว.มขส.ร้อย ตชด.225 ตั้ง บก.มว. ที่ฐานปฏิบัติการ บ้านหนอง แสง ตำบลโพงาม อำเภอบุนทริก จังหวัดอุบลราชธานี

ด้านชายแดน พื้นที่รับผิดชอบของ กองร้อย ตชด.225 มีสภาพภูมิประเทศ เป็นป่าเขาติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เรื่องการปักปันเขตแดนเรียบร้อย โดย คณะกรรมการปักปันเขตแดนได้ดำเนินการเสร็จสิ้น และเป็นที่ตกลงกันทั้งสองฝ่าย ไม่มี พื้นที่พิพาทด้านเขตแดนแต่อย่างใด

ด้านภายนอกประเทศ ประเทศลาว ได้สร้างถนนจาก บ้านเหียง เมือง สุกุมมา แขวงจำปาสัก ถึง จุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ โดยสร้างอาคารร้านค้าและมีการ เดินสายไฟฟ้าเข้ามายังบริเวณตลาดขายสินค้าฝั่งประเทศลาว และสร้างด่านภาษีห่างจาก

จุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู ประมาณ 100 เมตร และมีแนวโน้มที่จะพัฒนาระดับจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอูเป็นจุดผ่านแดนถาวร จากสถานการณ์ในปัจจุบัน ประเทศลาวยังต้องพึ่งพาความเจริญด้านเทคโนโลยีและสินค้าอุปโภคบริโภคจากประเทศไทยทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ เพื่อพัฒนาและกระตุ้นเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้นไป

ด้านจุดผ่อนปรนช่องตาอู ปัจจุบันการค้าขายในช่องตาอู มีปริมาณการซื้อขายสินค้าทั้งขาเข้า-และสินค้าออกเพิ่มมากขึ้น ทางจังหวัดอุบลราชธานี โดยผ่านทางท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ได้ให้ความสำคัญกับตลาดช่องตาอู มีนโยบายที่จะยกระดับตลาดช่องตาอูเป็นจุดการค้าชายแดนโดยให้มีการเปิดตลาดตั้งแต่วันจันทร์-วันศุกร์ มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาจุดการค้าชายแดนช่องตาอูขึ้น โดยมี นายอำเภออุบลนุทริกเป็นประธานกรรมการ ปลัดอำเภอฝ่ายปกครองป้องกันเป็นเลขาธิการ หัวหน้าส่วนราชการทุกส่วนในอำเภออุบลนุทริก เป็นคณะกรรมการและมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่อำเภออุบลนุทริกเป็นที่ปรึกษา

4. จุดผ่อนปรนและตลาดการค้าชายแดนช่องตาอู (จตุรเทพ คำคล้าย ; ชัยวัฒน์ วงศาภม, สัมภาษณ์, 2557)

ความเป็นมา เดิมตั้งอยู่บริเวณห้วยดินคำใหญ่ พิกัด WB 553258 บ้านเจริญพัฒนา (แยกออกจากบ้านหนองแสง) ตำบลโพธิ์งาม อำเภออุบลนุทริก จังหวัดอุบลราชธานี ห่างจากบ้านหนองแสง ตำบลโพธิ์งาม ประมาณ 8 กิโลเมตร และห่างจากแนวเส้นเขตแดนไทย-ลาว ประมาณ 2 กิโลเมตร จุดผ่อนปรนช่องตาอู เปิดอย่างไม่เป็นทางการ เมื่อปี พ.ศ.2535 ตามข้อตกลงระหว่างอำเภออุบลนุทริก จังหวัดอุบลราชธานีกับเมืองสุขุม่า แขวงจำปาสัก ประเทศลาว โดยมีนายสุนันท์ เจริญยุทธ ปลัดอำเภออุบลนุทริกกับท่านคำเผย จอมมณี รองเจ้าเมืองสุขุม่า เป็นผู้ลงนามในบันทึกข้อความระหว่างอำเภออุบลนุทริกกับเมืองสุขุม่า เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ.2535 ณ ช่องเม็ก อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

ต่อมาจุดผ่อนปรนช่องตาอูได้เปิดทำการตามประกาศของจังหวัดอุบลราชธานี เรื่องการเปิดจุดผ่อนปรนในพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ลงวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2539 เปิดทำการในวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 09.00-15.00 น. โดยตั้งอยู่บริเวณห้วยดินคำใหญ่ (ที่เดิม) เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระดับท้องถิ่นระหว่างจังหวัดอุบลราชธานีกับแขวงของประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกัน ตามนโยบายของรัฐบาล โดยให้บุคคลสามารถเดินทางเข้า-ออก เพื่อซื้อขายสินค้าอุปโภค-

บริโภค ที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตประจำวันและร่วมพิธีกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและกิจกรรมอันตึงามอื่นๆ ร่วมกัน แต่เนื่องจากจุดผ่อนปรน ช่องตาอุ อยู่ห่างจากเส้นเขตแดนไทย-ลาว ประมาณ 2.1 กิโลเมตร ประกอบกับได้มีการ สร้างหลักเขตแดนทางบกไทย-ลาว เสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้แก่ หลักเขตแดนที่ 16-90 (สร้างเมื่อ วันที่ 26 กันยายน พ.ศ.2544) หลักเขตแดนที่ 16-10 (สร้างเมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2544) และเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2544 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 22 ได้ มีนโยบายย้ายจุดผ่อนปรนช่องตาอุไปตั้งอยู่ชิดแนวเขตแดนไทย-ลาว โดยความเห็นชอบ ของกองกำลังสุรนารีและจังหวัดอุบลราชธานี จึงได้ดำเนินการย้ายจุดผ่อนปรนช่องตาอุไป ตั้งอยู่ที่แห่งใหม่ (ที่ตั้งในปัจจุบัน พิกัด WB 568235) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2544 เป็นต้นมา โดยเปิดทำการในวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 09.00-15.00 น.

จนกระทั่งเมื่อประมาณเดือนธันวาคม พ.ศ.2550 ชุดสำรวจและจัดทำหลักเขต แดนทางบกไทย-ลาว ได้ร่วมกันจัดทำหลักเขตแดนบริเวณจุดผ่อนปรนช่องตาอุ เสร็จ เรียบร้อยแล้ว มีทั้งหมด 4 หลักแดน ซึ่งหลักแดนที่ 3 ที่พิกัด 565250 เดิมบริเวณดังกล่าว ราษฎรไทยใช้เป็นเส้นทางขึ้นสู่จุดผ่อนปรนช่องตาอุได้เปลี่ยนแปลงเป็นเขตแดนของ ประเทศลาว ซึ่งคณะทำงานของชุดกองสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกไทย-ลาว ได้ สรุปผลเบื้องต้นว่า อนาคตจะต้องมีการปรับเปลี่ยนจุดที่ทำการค้าขาย (ช่องตาอุ) อย่าง แน่นนอน เนื่องจากเป็นข้อตกลงของคณะกรรมการชายแดนไทย-ลาว ตามบันทึกการ ประชุม ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ.2539 ณ จังหวัดสงขลา โดยทั้งสองฝ่ายจะ ไม่ให้ประชาชน เจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานของอีกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำการก่อสร้างใดๆ ใน บริเวณชายแดนที่จะเป็นผลกระทบต่อธรรมชาติของเส้นเขตแดนทั้งสองประเทศ อำเภอบุณฑริกจึงได้จัดเตรียมการ โดยเชิญหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องประชุมร่วมกัน พิจารณากำหนดจุดตลาดแห่งใหม่ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ.2551 เพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงนำเสนอจังหวัดอุบลราชธานี โดยข้อสรุปที่ประชุมได้กำหนดพื้นที่ปลูกป่ากระถิน เทพารัณ 50 ไร่ ซึ่งบริเวณดังกล่าวห่างจากจุดหลักเขตแดนหลักที่ 3 ประมาณ 400 เมตร และห่างจากจุดผ่อนปรนช่องตาอุ ประมาณ 500 เมตร เป็นจุดตลาดผ่อนปรนการค้าแห่ง ใหม่ และในระหว่างการอนุมัติให้ใช้พื้นที่ดังกล่าวจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ตลาดผ่อนปรนการค้าก็ยังคงมีการค้าขาย ณ จุดเดิมเรื่อยมา จนกระทั่ง เมื่อ วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ.2552 พันโทอุตร แสนสุข หัวหน้ากองการพัสดุต่างประเทศ แขวงจำปาสัก พร้อมด้วยท่านคำสิงห์ แก้วทุมมีลาด เจ้าเมืองสุขุมพร้อมคณะ ได้มา ตรวจสอบหลักเขตแดนทั้ง 4 หลัก และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยดำเนินการย้ายตลาดให้

ห่างจากเขตแดน และปรับเส้นทางใหม่ไม่ให้ราษฎรไทยสัญจรผ่านหลักเขตแดนที่ 3 โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 สัปดาห์ อำเภอบุณฑริกจึงได้เชิญส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบพื้นที่ดังกล่าว และเห็นชอบร่วมกันให้ย้ายตลาดผ่อนปรนการค้ามาอยู่ที่บริเวณตรงข้ามฐานที่ตั้ง ดชต. ซึ่งเป็นที่ตั้งตลาดเดิม (ห้วยดินดำใหญ่ พิกัด 553258) ห่างจากเขตแดน ประมาณ 2.1 กิโลเมตร ตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ.2552

ปัจจุบันจุดผ่อนปรนช่องตาอูมีร้านค้าบริเวณฝั่งประเทศไทยประมาณ 138 ร้าน ร้านค้ามีลักษณะเป็นเพิงหมาคาและสังกะสี โดยจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคและของใช้ประจำวัน ส่วนบริเวณฝั่งประเทศลาว มีประมาณ 50 ร้าน ร้านค้ามีลักษณะเป็นเพิงหมาคาและสังกะสี โดยจำหน่ายเสื้อผ้า เครื่องจักสาน ของใช้เบ็ดเตล็ดต่างๆ อาหารและเครื่องดื่ม สุราพื้นเมือง เบียร์ อาหารและพืชผักตามธรรมชาติหรือฤดูกาล เช่น กบ เขียด หอย ปู ปลา เห็ด หวาย หน่อไม้ ผลไม้ เป็นต้น โดยมีราษฎรลาวเดินทางมาซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า ประมาณวันละ 200 คน (วันจันทร์ประมาณ 200 คน วันพุธประมาณ 150 คน และวันศุกร์ประมาณ 200 คน) มีเงินหมุนเวียนประมาณ วันละ 200,000 บาท และจะมีมากในเดือนพฤษภาคมและเดือนมิถุนายน เนื่องจากมีอาหารและพืชผักตามธรรมชาติหรือฤดูกาล เช่น กบ เขียด หอย ปู ปลา เห็ด หวาย หน่อไม้ เป็นต้น มาจำหน่ายมากขึ้น และประเทศลาว มีอาคาร จำนวน 2 หลัง ขนาด 3X6 เมตร เพื่อเป็นด่านเก็บภาษี/ด่านตรวจคนเข้าเมือง 1 หลัง และที่พักเจ้าหน้าที่ 1 หลัง โดยท่านสอนไขศรีพันดอน เป็นเจ้าแขวงจำปาสัก ท่านคำภู พงษ์สิมสะหวัด เจ้าเมืองสุขุม และ พ.ต. บุญมณี แสนทวีสุข หัวหน้าชุด ปกส. (มีกำลังพล 10 นาย) ประจำช่องตาอู

จุดผ่อนปรนช่องตาอูมีหลักเขตแดนทางบกไทย-ลาว ที่สำคัญ ดังนี้ 1) หลักเขตที่ 16-9 WB 563278 2) หลักเขตที่ 16-10 WB 562247 3) หลักเขตย่อยที่ 16-9/1 WB 569253 4) หลักเขตย่อยที่ 16-9/2 WB 568251 5) หลักเขตย่อยที่ 16-9/3 WB 565250 6) หลักเขตย่อยที่ 16-9/4 WB 565249 และ 7) จุดสร้างตลาดใหม่ เนื้อที่ 37 ไร่ WB 55325

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอู

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอู
ประกอบด้วย

1. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 11 ตอน 53 ก ลงวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2537 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 6 ซึ่งมีเหตุผลคือ โดยที่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาวะในปัจจุบัน เป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนทั้งสิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้งและสิทธิของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมควรเปิดกว้างให้เป็นสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

2. พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507

พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 81 ตอนที่ 38 หน้า 263 ลงวันที่ 28 เมษายน พ.ศ.2507 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 ซึ่งมีเหตุผลคือ โดยที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะช่วยเหลือราษฎรที่มีความจำเป็นในการครองชีพสามารถเข้าทำกินในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้โดยไม่เดือดร้อนและโดยมีที่อยู่เป็นหลักแหล่งจึงได้แก้ไขกฎหมายให้ทางราชการมีอำนาจอนุญาตให้บุคคลเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้เป็นคราวๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยกำหนดว่าในระยะสั้นนั้นเป็นการช่วยเหลือชั่วคราวตามความจำเป็น อนุญาตได้คราวละไม่เกินห้าปี นอกจากนั้นได้แก้ไขบทบัญญัติอื่นๆ ที่ยังไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงและสะดวกแก่การปฏิบัติราชการ เช่น อนุญาตให้ทางราชการและองค์กรของรัฐใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นการชั่วคราวได้โดยคล่องตัวยิ่งขึ้น

3. พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 15 หน้า 1 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2535 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 2 ซึ่งมีเหตุผลคือ โดยที่ในปัจจุบันมีผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายจำนวนมากที่ไม่ได้นำสัตว์ป่าคุ้มครองมามอบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 66 หรือไม่ได้นำแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าคุ้มครองตามมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถควบคุมดูแลให้ผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของการครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองได้ สมควร

กำหนดให้ผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมาแจ้งการครอบครอง และขออนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่ต้องรับโทษ

4. พระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าห้วยยอดม่นและป่าบุณฑริก ในท้องที่ตำบลช่องเม็ก ตำบลโนนก่อ อำเภอสิรินธร และตำบลคอแลน ตำบล โพนงาม ตำบลห้วยข่า อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ให้เป็นเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า พ.ศ.2552

ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 126 ตอนที่ 87 ก หน้า 14 ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ.2552 โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้คือ เนื่องจากบริเวณที่ดินป่าห้วยยอดม่นและป่าบุณฑริก ในท้องที่ตำบลช่องเม็ก ตำบลโนนก่อ อำเภอสิรินธร และตำบลคอแลน ตำบลโพนงาม ตำบลห้วยข่า อำเภอบุณฑริก จังหวัด อุบลราชธานี เนื้อที่ประมาณ 350,648 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 219,155 ไร่ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาพนมดงรัก เป็นเทือกเล็ก เทือกน้อยตามแนวชายแดนไทย-ลาว สภาพป่าเป็นป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้ง และป่าดงดิบเขาที่สมบูรณ์ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารหลายสายไหลไปบรรจบลำโดมน้อย มี แหล่งน้ำแหล่งอาหารของสัตว์ป่าที่อุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าสงวนและสัตว์ป่าคุ้มครองหลาย ชนิดอาศัยอยู่อย่างชุกชุม เช่น เลียงผา ช้างป่า เสือโคร่ง วัวแดง กวางป่า หมาใน สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกอีกหลายชนิด และนกชนิดต่างๆ ฉะนั้น เพื่อ รักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่าและพื้นที่ป่าให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าโดยปลอดภัย รวมทั้งเป็นการรักษาแหล่งต้นน้ำลำธารและป่าไม้ที่มีอยู่ในพื้นที่แห่งนี้ให้คงอยู่อย่างถาวร ตลอดไป สมควรกำหนดบริเวณที่ดินดังกล่าวให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตาม พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535

5. ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อ ประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือองค์กรของรัฐ ภายในเขตป่าสงวน แห่งชาติ พ.ศ.2546

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการขอใช้ และการใช้พื้นที่ของส่วนราชการหรือองค์กรของรัฐภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็น สถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่น เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติป่า

สงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 มาตรา 13 ทวิ ระเบียบนี้มีบังคับตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2546 โดยให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ คำวินิจฉัยของอธิบดี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้เป็นที่สุด

6. ประกาศจังหวัดอุบลราชธานี เรื่องการเปิดจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าขาย ชายแดน และสัญจรไปมาของประชาชนไทย-ลาว บริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอ เขมรรฐ และบริเวณช่องตาอุ อำเภอบุณฑริก พ.ศ.2541

จังหวัดอุบลราชธานีให้เปิดจุดผ่อนปรนบริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอเขมรรฐ และ บริเวณช่องตาอุ บ้านหนองแสง หมู่ที่ 6 ตำบลโพธิ์งาม อำเภอบุณฑริก ตั้งวันจันทร์- ศุกร์ ระหว่างเวลา 08.00-15.00 น. ในการเปิดดังกล่าว ให้อำเภอประสานการปฏิบัติกับ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เข้มงวดกวดขันในการตรวจตราการเข้า-ออก และซื้อขายสินค้า ไม่ให้มีการลักลอบค้าของผิดกฎหมาย อาวุธสงคราม ยาเสพติด และการเสี่ยงภาษี หาก เกิดเหตุการณ์กระทบต่อความมั่นคง ความปลอดภัย หรือความสงบเรียบร้อยเมื่อใด ให้อำเภอปิดจุดผ่อนปรนทันที และรายงานให้จังหวัดทราบ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึง 1) การจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุของ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์งาม 2) กฎหมายในการจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดน ช่องตาอุขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์งาม และ 3) แนวทางการพัฒนาพื้นที่ตลาด การค้าชายแดนช่องตาอุขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์งาม รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการ วิจัย ได้ดังนี้

1.1 การจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุขององค์การบริหาร ส่วนตำบลโพธิ์งาม

ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์งาม มีปัญหาเกี่ยวกับ 1) ผู้นำ ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการพัฒนาตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุ 2) ขาดการ วางแผนในการพัฒนาตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุ 3) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุอย่างถ่องแท้ 4) ขาด งบประมาณในการพัฒนาตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุ 5) ขาดการประชาสัมพันธ์ตลาด

การค้าขายแดนช่องตาอย่างจริงจัง 6) ความสนใจของบุคลากรเกี่ยวกับตลาดการค้าขายแดนช่องตายังไม่มากเท่าที่ควร 7) ขาดการเชื่อมโยงของตลาดในพื้นที่ใกล้เคียง 8) ขาดการทำงานแบบบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 9) ขาดนโยบายในการพัฒนาตลาดการค้าขายแดนช่องตาที่ชัดเจน

ปัญหาของผู้เช่าแผงการค้า มีปัญหาเกี่ยวกับ 1) ได้ทำเลในการค้าไม่ดี 2) แผงค้าไม่ได้มาตรฐาน 3) การจัดเก็บค่าเช่าแผงไม่เป็นธรรม 4) การแย่งลูกค้าของผู้เช่าแผงด้วยกันเอง 5) การแย่งลูกค้าของผู้ไม่เช่าแผง โดยเปิดร้านขายของนอกพื้นที่ตลาดการค้าขายแดนช่องตา 6) ขาดการจัดการเรื่องความสะดวกของตลาดการค้าขายแดนช่องตา เช่น ขยะ แผลงพาหะของโรค เป็นต้น 7) ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น 8) การรวมกลุ่มของกลุ่มผู้ค้าไม่เข้มแข็ง ไม่สามารถเสนอความต้องการของผู้ค้าได้ 9) ขาดการบำบัดน้ำเสีย 10) ปัญหาเจ้าหน้าที่ทุจริตเรียกเก็บเงินจากผู้เช่าแผงค้า และ 11) จำนวนลูกค้าน้อยลงเนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวก

ปัญหาของลูกค้า (ผู้ซื้อ) มีปัญหาเกี่ยวกับ 1) สินค้ามีราคาแพงไม่เหมาะสม 2) เส้นทางคมนาคมมาตลาดการค้าขายแดนช่องตาไม่สะดวก 3) สินค้าบางชนิดไม่มีคุณภาพ 4) การตั้งราคาสินค้าไม่มาตรฐาน 5) บริเวณตลาดการค้าขายแดนช่องตาขาดการจัดการเรื่องความสะดวก 6) ขาดการป้องกันโรค 7) ขาดการบริการห้องน้ำ-ห้องสุขา 8) มีต้นทุนในการมาตลาดการค้าขายแดนช่องตา แต่ละครั้งค่อนข้างสูง เช่นมอเตอร์ไซค์รับจ้าง (เนื่องจากเจ้าหน้าที่ห้ามนำรถส่วนตัวเข้ามา) 9) ปัญหาการจัดสถานที่จอดรถ และ 10) ปัญหาอัตราแลกเปลี่ยนเงินในการซื้อสินค้าไม่มีมาตรฐาน

ปัญหาของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีปัญหาเกี่ยวกับ 1) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ขาดการบูรณาการด้านการจัดการตลาดการค้าขายแดนช่องตาด้วยกัน 2) ปัญหาด้านการจัดสรรรายได้แต่ละส่วนราชการ ขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 3) การทุจริตต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ (บางราย) 4) ปัญหาด้านระเบียบกฎหมายไม่เอื้อต่อการจัดตั้งตลาดการค้าขายแดนช่องตาในพื้นที่ 5) งบประมาณ 6) ขาดการร่วมมืออย่างจริงจังจากประเทศลาว 7) การลักลอบหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย 8) การป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด และ 9) การลักลอบค้าสิ่งผิดกฎหมาย

ดังนั้น การจัดการพื้นที่ตลาดการค้าขายแดนช่องตาภายหลังจากหน่วยงานด้านความมั่นคงได้ย้ายตลาดการค้าขายแดนช่องตา ตำบลโพรงาม อำเภอขุนศรี

จังหวัดอุบลราชธานี (ระหว่างบ้านเจริญพัฒนาฝั่งประเทศไทยกับบ้านเหียง เมืองสุโขมา ฝั่งประเทศลาว) โดยให้มาตั้งอยู่ริมลำห้วยเหียงห่างจากแนวของหลักแบ่งเขตแดนระหว่าง ไทย-ลาว หลักที่ 9 และ 10 หรือที่เป็นพื้นที่จุดผ่อนปรนเก่าลึกเข้ามาประมาณ 3 กิโลเมตร แต่การย้ายตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุมีผลกระทบต่อการค้าขายเป็นอย่างมาก เนื่องจากอยู่ไกลเกินไปทำให้กระทบกับการซื้อขายและขนส่งสินค้าของประชาชนทั้งฝั่ง ไทย-ลาวเป็นอย่างมาก โดยพื้นที่แห่งใหม่ที่ทางราชการจัดให้มี 138 แห่ง มีผู้มาจองไว้ เต็ม แต่เข้ามาตั้งขายสินค้าจริงไม่ถึง 40 แห่ง เพราะสาเหตุมาจากระยะทางระหว่างตลาด ฝั่งไทยกับตลาดฝั่งลาวห่างกันประมาณ 3 กิโลเมตร ผู้ซื้อ (ลาว) ต้องจ้างรถมอเตอร์ไซด์ เทียวละ 10 บาท (ไป-กลับ 20 บาท) ถ้าซื้อสินค้าจำนวนมากต้องจ้างรถสามล้อเครื่อง ขนส่งสินค้าครั้งละ 70-130 บาท เฉพาะการข้ามไป-มา ระหว่างตลาดต้องใช้เงินไม่ต่ำกว่า 100 บาท ทำให้ไม่คุ้มทุน และอีกประการหนึ่ง ทางลาวเรียกเก็บเงินจากคนลาวที่ข้าม เข้ามาซื้อสินค้าในตลาดฝั่งไทย (คนละประมาณ 20 บาท) ยิ่งเป็นภาระให้กับคนลาวที่ข้าม ซื้อของที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุมากยิ่งขึ้น แต่ตลาดแห่งใหม่นี้ก็มีข้อดีคือ มีความ สะดวกในเรื่องการเดินทาง ถนนลาดยาง นักท่องเที่ยวเข้าถึงง่าย มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษา ความปลอดภัยแก่ผู้ซื้อที่มาซื้อสินค้า สามารถจัดระเบียบตลาดด้านสุขอนามัยและความ ปลอดภัยได้ดี

1.2 กฎหมายในการจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุของ องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงาม

จังหวัดอุบลราชธานีได้มีประกาศลงวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2541 เรื่อง การเปิด จุดผ่อนปรนเพื่อการค้าขายชายแดน และสัญจรไปมาของประชาชนไทย-ลาว บริเวณ หน้าที่ว่าการอำเภอเขมราฐ และบริเวณช่องตาอุ อำเภอบุญทริก โดยทำการเปิดจุดผ่อน ปรนบริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอเขมราฐ และบริเวณช่องตาอุ บ้านหนองแสง หมู่ที่ 6 ตำบล โพรงาม อำเภอบุญทริก ตั้งแต่วันจันทร์-ศุกร์ ระหว่างเวลา 08.00-15.00 น. ในการเปิด ดังกล่าว ให้อำเภอประสานการปฏิบัติกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เข้มงวดกวดขันในการ ตรวจตราการเข้า-ออก และซื้อขายสินค้า ไม่ให้มีการลักลอบค้าของผิดกฎหมาย อาวุธ สงคราม ยาเสพติด และการเลียงภาณี หากเกิดเหตุการณ์กระทบต่อความมั่นคง ความ ปลอดภัย หรือความสงบเรียบร้อยเมื่อใด ให้อำเภอปิดจุดผ่อนปรนทันที และรายงานให้ จังหวัดทราบ

จุดผ่อนปรนช่องตาอุ อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของ 3 หน่วยงาน ได้แก่

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงาม
- 2) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบุญทริก-ยอดมน และ

3) กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 225 แต่ความรับผิดชอบในพื้นที่จริงนั้นขึ้นอยู่กับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบุณฑริก-ยอดมน สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 9 จังหวัดอุบลราชธานี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จุดผ่อนปรนช่องตาอุ ตั้งอยู่ที่บ้านหนองแสง หมู่ที่ 6 ตำบลโพงาม อำเภอบุณฑริก ซึ่งเป็นความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลโพงามซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 (มาตรา 43) โดยมีสภากองการบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่คือ 1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล 2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และ 3) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ (มาตรา 46)

มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่คือ 1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ 2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล 3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 4) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย 5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล และ 6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น (มาตรา 59)

ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66) โดยมีหน้าที่ที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้ 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล 3) ป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อ 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ 7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และ 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทาง

ราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร (มาตรา 67)

รวมทั้งอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้ 1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร 2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น 3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ 4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ 5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ 6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว 7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร 8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน 9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล 10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม 11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ 12) การท่องเที่ยว และ 13) การผังเมือง (มาตรา 68)

ควรสังเกตว่า อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใดๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล (มาตรา 69) และต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (มาตรา 69/1) และเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินการของทางราชการในตำบล (มาตรา 70) รวมทั้งอาจออกข้อบัญญัติเพื่อใช้บังคับในเขตได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้ออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ (มาตรา 71) และอาจทำกิจการนอกเขตหรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำการร่วมกันได้ ทั้งนี้เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน (มาตรา 73)

จุดอ่อนปรนช่องตาอยู่ขึ้นกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบุณฑริก-ยอดมน สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 9 จังหวัดอุบลราชธานี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากถูกประกาศให้เป็นเขตรักษาพันธุ์

สัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 โดยมีเหตุผลคือ เนื่องจากบริเวณที่ดินป่าห้วยยอดมนและป่าบุณฑริก ในท้องที่ตำบลช่องเม็ก ตำบลโนนก่อ อำเภอสิรินธร และตำบลคอแลน ตำบลโพงาม ตำบลห้วยขา อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ประมาณ 350.648 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 219,155 ไร่ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาพนมดงรักเป็นเทือกเล็ก เทือกน้อยตามแนวชายแดนไทยลาว สภาพป่าเป็นป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้ง และป่าดงดิบเขาที่สมบูรณ์ เป็นแหล่งต้นน้ำ ลำธารหลายสายไหลไปบรรจบลงสู่ลำโดมน้อย มีแหล่งน้ำแหล่งอาหารของสัตว์ป่าที่อุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าสงวนและสัตว์ป่าคุ้มครอง หลายชนิดอาศัยอยู่อย่างชุกชุม เช่น เลียงผา ช้างป่า เสือโคร่ง วัวแดง กวางป่า หมาวน สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกอีกหลายชนิด และนกชนิดต่างๆ ฉะนั้น เพื่อรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่าและพื้นที่ป่าให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าโดยปลอดภัย รวมทั้งเป็นการรักษาแหล่งต้นน้ำลำธารและป่าไม้ที่มีอยู่ในพื้นที่แห่งนี้ให้คงอยู่อย่างถาวรตลอดไปตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าห้วยยอดมนและป่าบุณฑริกในท้องที่ตำบลช่องเม็ก ตำบลโนนก่อ อำเภอสิรินธร และตำบลคอแลน ตำบลโพงาม ตำบลห้วยขา อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พ.ศ.2552 และยังเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 อีกด้วย ดังนั้นจุดผ่อนปรนช่องตาอุจึงมีลักษณะร่วมของการเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

กรณีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ 1) กรณีการล่า การเพาะพันธุ์ การครอบครอง และการค้าซึ่งสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า ห้ามล่าหรือพยายามล่า สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่เป็นการกระทำโดยทางราชการที่ได้รับยกเว้น (มาตรา 16) ห้ามเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง (มาตรา 18) ห้ามมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง (มาตรา 19) ห้ามเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครอง (มาตรา 21) และ 2) กรณีการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน นำเคลื่อนที่ซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า ห้ามนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่า หรือซากของสัตว์ป่า หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่า (มาตรา 23) แต่มีให้ใช้บังคับแก่การกระทำเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษาและวิจัยทางวิชาการ การ

คุ้มครองสัตว์ป่า การเพาะพันธุ์ หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะ ซึ่งกระทำโดยทางราชการ

กรณีเขตป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ 1) การกำหนดป่าสงวนแห่งชาติ หากการเปลี่ยนแปลงเขตหรือการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำได้โดยออกกฎกระทรวง และเฉพาะกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนบางส่วนให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนนั้นแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย (มาตรา 7) และในกรณีที่ส่วนราชการและองค์กรของรัฐ มีความประสงค์จะใช้พื้นที่บางแห่งภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์ของรัฐอย่างอื่น ให้อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้และในบริเวณดังกล่าวมิให้หนึ่งเรื่องการควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ (มาตรา 14 และมาตรา 16) มาใช้บังคับแก่การที่ส่วนราชการหรือองค์การนั้นๆ จำเป็นต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่นั้น (มาตรา 13 ทวิ) และ 2) การควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามยึดถือครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ (มาตรา 14) ทั้งนี้อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาตให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ ในกรณี (1) การเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติคราวละไม่น้อยกว่าห้าปีแต่ไม่เกินสามสิบปี ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตเป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ จะอนุญาตโดยให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่เห็นสมควรก็ได้ (มาตรา 16)

ดังนั้นวิเคราะห์ได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงาม จะต้องดำเนินการตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือองค์กรของรัฐ ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2546 ซึ่งออกตามความในมาตรา 13 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

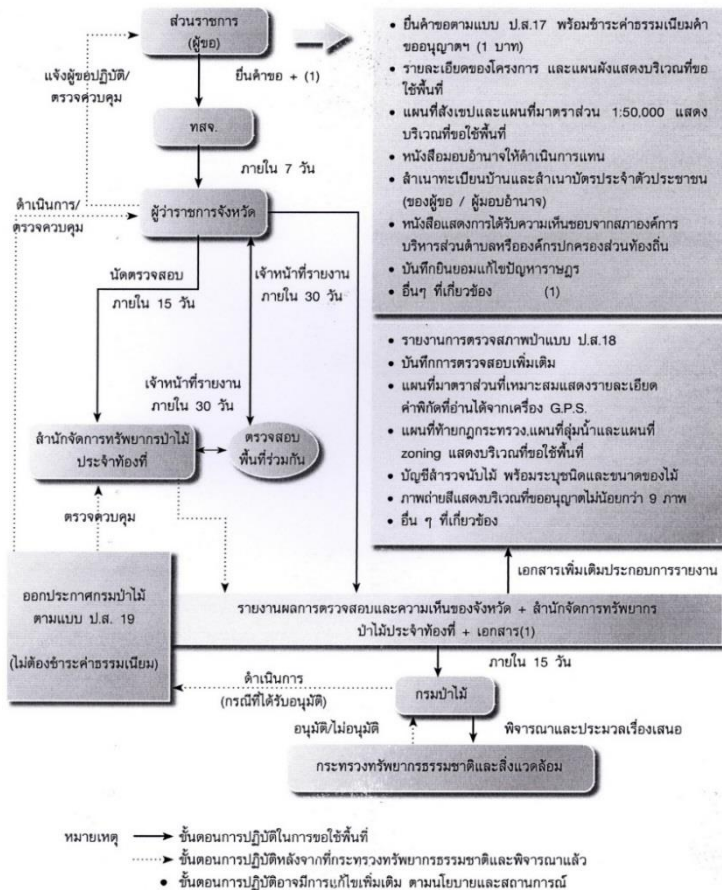
การขออนุญาตตามระเบียบฯ นี้ ผู้ขออนุญาตจะต้องเป็นส่วนราชการหรือองค์การของรัฐเท่านั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติงานหรือเพื่อประโยชน์

ต่างๆ ของรัฐ เช่น ก่อสร้างสถานที่ราชการ โรงเรียน ถนนหรือทาง อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น แต่หากกิจกรรมที่ขออนุญาตฯ ได้ถูกกำหนดไว้ในระเบียบฯ ซึ่งออกตามความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เช่น การสร้างวัด รวมถึงตลอดถึง การจัดที่ดิน โดยส่วนราชการต่างๆ ให้ดำเนินการตามระเบียบฯ ดังกล่าว การดำเนินการตามระเบียบฯ จะต้องดำเนินการดังนี้

ผู้ขออนุญาต ได้แก่ 1) จะต้องกรอกข้อมูลในแบบคำขออนุญาต (ปส.17) ให้ครบถ้วนถูกต้อง โดยจำนวนเนื้อที่ที่ขออนุญาต จะต้องขอใช้พื้นที่ในจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นต้องใช้ประโยชน์จริงเท่านั้น 2) แนบเอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบคำขออนุญาต ดังนี้

1. รายละเอียดโครงการ แบบแปลน หรือแผนผังโครงการ หรือกิจกรรมที่ขออนุญาตและอื่นๆ
2. แผนที่แสดงจุดที่ตั้งบริเวณที่ขออนุญาต (แผนที่สังเขปและแผนที่ระวาง)
3. หนังสือมอบอำนาจ
4. สำเนาทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัว (ผู้มอบและผู้รับมอบอำนาจ)
5. ความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท้องที่หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบันทึกยินยอมแก้ไขปัญหาราษฎร หรือปัญหาใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นภายหลังจากที่ได้รับอนุญาตด้วยตนเอง
6. การขอใช้พื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์หรือกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาใด จะต้องได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนว่ามีความเหมาะสมแล้ว เช่น การสร้างเตาเผาขยะหรือที่ฝังกลบขยะมูลฝอย จะต้องให้กรมควบคุมมลพิษพิจารณาความเหมาะสมก่อน เป็นต้น
7. กรณีการขอใช้พื้นที่มากกว่า 20 ไร่ ให้แนบรายงานเหตุผลและความจำเป็นในการขอใช้พื้นที่ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากเจ้าสังกัดระดับกระทรวง
- 3) ยื่นเรื่องราวคำขออนุญาต พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดท้องที่ 4) ชำระเงินค่าธรรมเนียมแบบพิมพ์คำขอ (ฉบับละ 1 บาท) 5) นำเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพพื้นที่บริเวณที่ขออนุญาตตามกำหนดนัดหมาย และ 6) ดำเนินการตามที่เจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบหรือทางราชการกำหนดให้ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ

**การใช้พื้นที่ของส่วนราชการหรือองค์การของรัฐ
ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ตามมาตรา 13 ทวิ)**

ภาพที่ 3 กระบวนการขอใช้พื้นที่ของส่วนราชการหรือองค์การของรัฐภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

ที่มา คู่มือแนวทางการปฏิบัติในการตรวจสอบและรายงานการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์
ในเขตพื้นที่ป่าไม้ พ.ศ. 2557

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ได้แก่ 1) ตรวจสอบคำขออนุญาตพร้อมเอกสารประกอบ หากไม่ครบถ้วนแจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบโดยทันที 2) รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดและประสานงานกับสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้เพื่อนัดหมายผู้ขออนุญาตทำการตรวจสอบพื้นที่ 3) ตรวจสอบสภาพพื้นที่ให้ได้รายละเอียดข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในแบบรายงานการตรวจสอบสภาพป่า (ปส.18) หากพื้นที่ที่ขออนุญาตเป็นพื้นที่ทับซ้อนหรือคาบเกี่ยวกับพื้นที่ที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ให้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมตรวจสอบยืนยันและให้ความเห็นประกอบการพิจารณาด้วย รวมทั้งให้จัดทำเอกสารประกอบการรายงาน เช่น 3.1) ลงตำแหน่งแสดงบริเวณพื้นที่ที่ขออนุญาตในแผนที่ท้ายกฎกระทรวงแผนที่ 1 : 50,000 แผนที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม พ.ศ.2535 แผนที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน แผนที่กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 3.2) จัดทำแผนที่มาตราส่วนที่เหมาะสม แสดงบริเวณที่ขออนุญาต พร้อมลงค่าพิกัดทางภูมิศาสตร์ที่ได้จากเครื่อง GPS 3.3) ให้มีการถ่ายภาพสีแสดงบริเวณพื้นที่ทำการตรวจสอบสภาพป่า โดยถ่ายภาพตรงกลางแปลงที่ขออนุญาต และกระจายออกทั้ง 8 ทิศ รวมแล้วไม่น้อยกว่า 9 ภาพ 3.4) ความเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบสภาพป่าว่า ควรอนุญาตหรือไม่ควรอนุญาต เนื่องจากเหตุผลใด (เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบสภาพป่าจะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ระดับ 5 ขึ้นไป) 3.5) เป็นพื้นที่ทับซ้อนกับพื้นที่ที่มีการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้พื้นที่ไว้อยู่ก่อนแล้วหรือไม่ หรือเป็นกรณีที่ได้รับอนุญาตเดิมได้ให้ความยินยอมเป็นหนังสือแล้ว (ให้แนบหลักฐานประกอบ) และ 4) รายงานผลการตรวจสอบสภาพป่า พร้อมทั้งให้ความเห็นประกอบต่อจังหวัดหรือหัวหน้าสำนักงานป่าไม้สาขาจังหวัด ภายใน 30 วัน เพื่อพิจารณาและให้ความเห็นเสนอกรมป่าไม้ต่อไป

หลักเกณฑ์และนโยบายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) หลักเกณฑ์ตามระเบียบฯ กำหนดว่าพื้นที่ที่จะพิจารณาอนุญาตได้จะต้องเป็นพื้นที่ ดังนี้ 1.1) ไม่เป็นพื้นที่ป่าซึ่งใช้ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการป่าไม้ 1.2) ไม่อยู่ในพื้นที่กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1 เอ 1.3) ไม่มีปัญหากับราษฎรในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง และต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์กรการบริหารส่วนตำบลท้องที่หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ 2) นโยบายให้หลีกเลี่ยงการใช้ประโยชน์ในพื้นที่สวนป่าของรัฐ ให้หลีกเลี่ยงการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่ติดอยู่ในเขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม พ.ศ.2535 กรณีพื้นที่ที่ขออนุญาตติดอยู่ในเขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม พ.ศ.2535 ให้ดำเนินการดังนี้ 2.1) ให้

ตรวจสอบว่าพื้นที่ที่ขออนุญาตเป็นพื้นที่ที่ได้ส่งมอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รับไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินหรือไม่ หากเป็นพื้นที่ส่งมอบให้ตรวจสอบด้วยว่าเป็นพื้นที่ที่ไม่สมควรที่จะนำไปปฏิรูปที่ดิน ซึ่งอยู่ในข่ายที่จะต้องกันคืนกรมป่าไม้หรือไม่ ให้แนบหลักฐานการกันคืนด้วย 2.2) กรณีเป็นพื้นที่ที่กรมป่าไม้มอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนำไปปฏิรูปที่ดิน และมีได้กันกลับคืนกรมป่าไม้ หากมีผู้มาขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ที่ดินและที่ดินนั้นยังไม่พ้นสภาพการเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ต้องได้รับหนังสือยืนยันจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าไม่ประสงค์จะนำพื้นที่ดังกล่าวไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน 3) ผู้ขออนุญาตจะต้องเป็นต้นสังกัดของหัวหน้าส่วนราชการ หรือจะต้องมีหลักฐานการมอบอำนาจจากต้นสังกัดให้เป็นผู้ยื่นคำขอแทนด้วย 4) การพิจารณาให้ความเห็นของจังหวัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้รักษาราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงนามเสนอความเห็นขอเรื่องราชการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้ 5) การพิจารณาเรื่องราชการขอใช้พื้นที่เพื่อก่อสร้างโรงเรียน ระดับประถมศึกษา ให้พิจารณาในเนื้อที่ไม่เกิน 25 ไร่ และระดับมัธยมศึกษา เนื้อที่ไม่เกิน 50 ไร่ 6) การพิจารณาเรื่องราชการขอใช้พื้นที่เพื่อก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดเล็ก ให้จังหวัดเป็นผู้ยื่นเรื่องราวคำขอ และ 7) การตรวจสอบและพิจารณาเรื่องราวคำขอใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ทุกลักษณะ เจ้าหน้าที่ผู้ออกไปตรวจสอบสภาพป่าในครั้งแรก ต้องใช้ดุลยพินิจโดยยึดหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ประกอบการพิจารณาด้วย โดยไม่จำเป็นว่าเมื่อผู้ขอยื่นคำขอมานในเนื้อที่เท่าใดแล้ว ต้องอนุญาตให้ในเนื้อที่เท่านั้น หากเห็นว่าพื้นที่ที่ขออนุญาตบริเวณใดมีไม้ที่มีขนาดความโตตั้งแต่ 50-100 เซนติเมตร หรือมีลูกไม้ขนาดเล็กขึ้นอยู่หนาแน่น ก็ไม่ควรพิจารณาอนุญาต หรือหากจะอนุญาตก็พิจารณากันพื้นที่บริเวณดังกล่าวออก โดยให้ระบุไว้ในแผนที่แสดงจุดที่ตั้งให้ชัดเจนด้วยว่า ส่วนใดที่กันออก เนื้อที่เท่าใด เหลือพื้นที่ที่เห็นควรอนุญาตได้เนื้อที่เท่าใด พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นประกอบด้วย

มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2511 ข้อ 1 กำหนดว่า บริเวณป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ หากทบวงการเมืองใดประสงค์ที่จะเข้าใช้ประโยชน์โดยไม่ตัดพื้นที่ที่ขอใช้ประโยชน์ออกให้เป็นอำนาจของกระทรวงเกษตร (ปัจจุบันเป็นกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) พิจารณาอนุมัติได้ โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

2) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ.2523 เห็นชอบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ กรณีมีส่วนราชการใดเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาตซึ่งเป็นการปฏิบัติไม่ชอบด้วยกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการตามกฎหมายโดยเด็ดขาด โดยการเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ของส่วนราชการต่างๆ ทุกกรณี จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ โดยจะต้องได้รับอนุมัติให้ใช้พื้นที่จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ปัจจุบันเป็นกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) เสียก่อนจึงจะเข้าไปดำเนินการได้

3) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ.2528 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำและข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำปิง-วัง

4) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ.2529 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ และข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำยม-น่าน

5) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2529 ให้หลีกเลี่ยงการสร้างทางผ่านเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตอุทยานแห่งชาติ เว้นแต่กรณีจำเป็นอย่างยิ่งที่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ ให้ความกว้างของทาง รวมแล้วไม่เกิน 20 เมตร

6) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ.2531 กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำและข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำมูลและชี

7) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ.2532 กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำภาคใต้ และข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำ

8) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ.2534 ให้ระงับการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนโดยเด็ดขาด โครงการที่สามารถจะดำเนินการในเขตพื้นที่ป่าชายเลนได้ จะต้องเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2543 และวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2543

9) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ.2534 กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำภาคตะวันออก และข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำ

10) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม พ.ศ.2535 จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ เป็น 3 ประเภท ได้แก่ พื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์

(โซน C), พื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (โซน E) และพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตรกรรม (โซน A)

11) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ.2536 อนุมัติผ่อนผันให้ส่วนราชการที่ดำเนินการตามโครงการพระราชดำริและโครงการเพื่อความมั่นคง เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าที่ขออนุญาตได้เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน จนกว่าจะได้รับอนุญาตตามระเบียบและกฎหมายที่ว่าด้วยป่าไม้

12) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ.2537 อนุมัติในหลักการให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้อนุญาตให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรของรัฐเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์เพิ่มเติมเพื่อดำเนินการตามโครงการที่มีความสำคัญของชาติ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หรือเป็นการดำเนินการตามโครงการพระราชดำริ และพื้นที่นั้นไม่ขัดกับหลักเกณฑ์ตามระเบียบ กฎหมาย และมติคณะรัฐมนตรีอื่นใดที่เกี่ยวข้องที่ได้กำหนดทางปฏิบัติไว้แล้ว โดยให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการตามโครงการประเภทต่างๆ ตามแนวทางปฏิบัติที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้กำหนดไว้ เพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรายๆ ไป (ปัจจุบันได้โอนมาเป็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ก่อนที่จะอนุมัติให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์เพิ่มเติม (ปรับปรุงโดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ.2538 และทบวนโดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ.2538)

13) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2538 กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำภาคตะวันตก ภาคกลาง และลุ่มน้ำป่าสัก และการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนอื่นๆ (ลุ่มน้ำชายแดน) และ

14) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ.2539 ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ.2532 (ที่หลีกเลี่ยงการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1) โดยเคร่งครัด และให้สำรวจ หากมีส่วนราชการหรือหน่วยงานหรือบุคคลใดเข้าใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 เอ โดยไม่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างจริงจัง

1.3 แนวทางการพัฒนาพื้นที่ตลาดการค้าขายแดนช่องตาอุขององค์การบริหารส่วนตำบลโพงาม

ด้านการจัดทำแผนงานหรือโครงการ ควรดำเนินการดังนี้ 1) ควรมีการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาตลาดการค้าขายแดนช่องตาอุขององค์การบริหารส่วนตำบลโพงาม ทั้งแบบระยะสั้น (1 ปี) และระยะยาว (3-5 ปี) 2) ให้ภาคส่วนราชการหรือประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาในทุกขั้นตอน เช่น ร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมพัฒนาและติดตามประเมินผล 3) ควรจัดให้มีคณะกรรมการบริหารตลาดการค้าขายแดนช่องตาอุขององค์การบริหารส่วนตำบลโพงาม และ 4) ควรให้นำแผนแม่บทการพัฒนาตลาดการค้าขายแดนช่องตาอุบรรจุเข้าสู่แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโพงาม

ด้านวิธีการพัฒนาและปรับปรุงตลาดการค้าขายแดนช่องตาอุ ควรดำเนินการดังนี้ 1) พัฒนาและปรับปรุงตลาดการค้าขายแดนช่องตาอุให้มีระบบมาตรฐาน พร้อมให้บริการผู้ซื้อและนักท่องเที่ยว เช่น เส้นทางคมนาคม ภูมิทัศน์ ป้ายแนะนำ หอพัก-ห้องสุขา ไฟฟ้า-แสงสว่าง บริเวณอาคารตลาด เป็นต้น 2) ควรให้มีการจัดระบบดูแลและรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น ผู้รับผิดชอบในการเก็บขยะ การบำบัด น้ำเสีย การดูแลรักษาสภาพป่าไม้บริเวณตลาดการค้าขายแดนช่องตาอุไม่ให้เสื่อมโทรม และ 3) ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจัดการและรับผิดชอบในการดูแลตลาดการค้าขายแดนช่องตาอุ

ด้านบริการลูกค้า (ผู้ซื้อ) ควรดำเนินการดังนี้ 1) จัดให้มีการบริการด้านศูนย์ช่วยเหลือหรือคุ้มครองผู้บริโภคไว้บริการแก่ลูกค้า (ผู้ซื้อ) และนักท่องเที่ยว เช่น เจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนต่างๆ เป็นต้น 2) สนับสนุนหรือจัดให้มีการบริการสินค้าชนิดต่างๆ ให้เพียงพอมีมาตรฐานที่สะอาดและปลอดภัย 3) บริการสถานที่รับแลกเปลี่ยนสกุลเงินให้เป็นธรรมและชัดเจน 4) จัดทำข้อบังคับให้ร้านค้าแต่ละแผงติดป้ายแสดงราคาให้ชัดเจน 5) บริการสถานที่จอดรถให้เป็นระเบียบ พร้อมรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สิน 6) ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้มีความสะดวกในการเดินทางขนส่งสินค้าโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและสภาพป่า 7) สนับสนุนหรือจัดให้มีพาหนะโดยสารสาธารณะเข้าถึงตลาดการค้าขายแดนช่องตาอุ เช่น รถยนต์โดยสาร มอเตอร์ไซด์รับจ้าง เป็นต้น และ 8) จัดให้มีบริการขนส่งสินค้าต่างๆ

ด้านการร่วมมือของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรดำเนินการดังนี้ 1) ควรให้มีการจัดทำแผนการตลาดการค้าขายแดนช่องตาอุแบบ

บูรณาการของหน่วยงานต่างๆ ทั้งแบบระยะสั้น (1 ปี) และระยะยาว (3-5 ปี) 2) สนับสนุนหรือจัดให้มีการสร้างเส้นทางที่ไม่ทำให้พื้นที่ป่าต้องถูกทำลาย เช่น การสร้างเส้นทางรถยนต์ขนาดเล็กเชื่อมตลาดการค้าชายแดนช่องตาฮู เป็นต้น 3) สนับสนุนหรือจัดให้มีการโฆษณาไปยังกลุ่มลูกค้า (ผู้ซื้อ) และนักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ วิทยุกระจายเสียง วิทยุชุมชน และจัดทำเว็บไซต์เพื่อแนะนำตลาดการค้าชายแดนช่องตาฮูและสินค้าชนิดต่างๆ ในตลาด 4) ตั้งจุดตรวจการลักลอบสินค้าผิดกฎหมายและการลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย 5) ดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ที่ทุจริตอย่างจริงจัง และ 6) ประชุมหารือความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงานของประเทศไทยและประเทศลาว

ปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาและอุปสรรคการค้าชายแดน ณ จุดผ่อนปรนช่องตาฮูของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีดังต่อไปนี้

1) กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 225 ได้แก่ 1) เป็นพื้นที่ป่าที่กว้างและมีหลายเส้นทางเอื้อต่อการลักลอบกระทำความผิดเงื่อนไขชายแดนต่างๆ 2) เส้นทางต่อจากถนนลาดยางไปถึงจุดผ่านแดนช่องตาฮู เป็นทางที่ขรุขระเป็นหลุมเป็นบ่อ ช่วงฤดูฝนยานพาหนะทุกชนิดสัญจรไปมาด้วยความลำบาก 3) ไม่มีการจัดระเบียบร้านค้าให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นสัดส่วน 4) ไม่มีอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัยในการตรวจหายาเสพติด/การกระทำความผิดพระราชบัญญัติต่างๆ 5) ผู้มีอิทธิพลบางคน มีการลักลอบ/นำพาราษฎรลาว เข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ (นอกวันทำการ) 6) กลุ่มแม่ค้าบางรายได้ลักลอบไปทำการค้าขายนอกวันทำการ (ตลาดเปิดวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ เวลา 08.00-15.00 น. และไม่กลับตรงตามเวลาที่กำหนด 7) กลุ่มนักท่องเที่ยวบางราย ไม่กลับตรงเวลาที่กำหนด และ 8) กลุ่มแม่ค้า/นักท่องเที่ยวไม่ช่วยกันรักษาความสะอาด โดยการทิ้งขยะไม่เป็นที่ สร้างมลพิษต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (รัชพงศ์ จันทซิด, สัมภาษณ์, 2557)

2) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอนุทวีป-ยอดม่น ได้แก่ 1) ปัญหาการลักลอบค้าสัตว์ป่าในเขตประเทศลาว ซึ่งปัจจุบันยังมีชาวไทยนิยมเข้าไปบริโภคสัตว์ป่าและลักลอบนำเข้าประเทศไทย ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาในการพัฒนาการค้าชายแดนจุดผ่อนปรนช่องตาฮู 2) ปัญหาสัตว์ป่าโดยเฉพาะช้างป่าที่ออกหากินในบริเวณที่จะก่อสร้างตลาด ซึ่งจะต้องหามาตรการป้องกันกรณีช้างป่าออกหากินและทำลายทรัพย์สินของราษฎรอย่างเร่งด่วน 3) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมบริเวณจุดผ่อนปรนช่องตาฮูซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ต้องจัดทำ

ระบบป้องกันการก่อกวนน้ำเสีย การเก็บขยะ ตลอดจนสิ่งก่อสร้างต่างๆ เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่องสิ่งแวดล้อม ระบบลุ่มน้ำ และระบบนิเวศในพื้นที่โครงการ และ 4) ด้านการลักลอบการตัดไม้ทำลายป่า โดยเฉพาะไม้พะยูน ซึ่งปัจจุบันยังตรวจพบราษฎรจากประเทศลาวเข้ามาลักลอบตัดไม้พะยูนในประเทศไทยเป็นประจำแล้วนักกลับข้ามไปยังฝั่งประเทศลาว จึงต้องมีมาตรการตรวจตราการเข้า-ออก บริเวณจุดผ่อนปรนช่องตาอุอย่างเคร่งครัด (สมศักดิ์ โคนกอน, สัมภาษณ์, 2557)

3) **เทศบาลตำบลบุณฑริก** ได้แก่ 1) กำกับดูแลระบบทะเบียนราษฎร ในการออกเอกสารเกี่ยวกับบุคคลให้รัดกุมยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันการสวมสิทธิ์โดยบุคคลต่างตัว และ 2) ปัญหาด้านแรงงาน ขอความร่วมมือทุกภาคส่วนตระหนักถึงปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อป้องกันการค้ามนุษย์ (เสรี แท่นงา, สัมภาษณ์, 2557)

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผล

1) **การจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงาม อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี** สรุปได้ดังนี้

สภาพปัญหา ในพื้นที่บริเวณตามแนวชายแดนประเทศไทยและประเทศลาวมีปัญหาคือพบ ดังนี้ 1) เส้นทางคมนาคมจากตลาดผ่อนปรนการค้าไปจุดผ่านแดนมีระยะทางไกลประมาณ 2.1 กิโลเมตร รถยนต์และจักรยานยนต์สามารถเข้าถึงเพียงจุดปลูกป่ากระถินเทพาที่จะขออนุญาตใช้เป็นตลาดแห่งใหม่เท่านั้น การขนส่งสินค้าจะใช้รถไถนาเดินทาง และเดินเท้าแบกหามสินค้า เส้นทางจากจุดปลูกป่ากระถินเทพาไปยังจุดผ่อนแดน ประมาณ 500 เมตร ราษฎรไทย-ลาว ใช้เป็นเส้นทางสัญจร มีสภาพขรุขระเป็นดินไปมาลำบากเนื่องจากอยู่ในพื้นที่ป่า และการผูกขาดสินค้าของแม่ค้าบางกลุ่ม เนื่องจากมีความสนิทสนมกับแม่ค้าชาวลาว การซื้อขายสินค้าจากลาวจะต้องผ่านแม่ค้าไทยบางกลุ่ม ทำให้ซื้อสินค้าในราคาที่แพงขึ้น ซึ่งปัจจุบันมีการส่งสินค้าอุปโภคบริโภคจากร้านใหญ่ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีเข้ามาผ่านเข้าช่องตาอุเป็นจำนวนมากทำให้แม่ค้ารายย่อยได้รับผลกระทบ 2) การลักลอบข้ามแดน และหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย 3) การลักลอบตัดไม้ตามแนวชายแดน 4) การแพร่ระบาดของยาเสพติด เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นเส้นทางขนย้ายยาเสพติดจากประเทศลาว 5) ขาดความร่วมมืออย่างจริงจังในการพัฒนา และการส่งเสริมการค้าชายแดนจากประเทศลาว และ 6) การค้าขายขาดการส่งเสริมและควบคุมดูแลอย่างเป็นระบบจากหน่วยงานต่างๆ

การแก้ไขปัญหา ในกรณีดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลโพรงาม อำเภอบุณฑริกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหา ดังนี้ 1) อำเภอบุณฑริกได้มอบให้องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงามเป็นผู้ยื่นคำขออนุญาตใช้พื้นที่ ของสวนราชการหรือองค์การของรัฐภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 13 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 ดำเนินการจัดส่งคำขอพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ.2552 แต่เนื่องจากพื้นที่ที่ขออนุญาตทำตลาดผ่อนปรนการค้าแห่งใหม่ จำนวน 50 ไร่ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าบุณฑริก) เป็นพื้นที่สวนป่าของหน่วยปลูกป่าสธิต ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 3 ยโสธรแปลงปลูก ปี พ.ศ.2537 และอยู่ในพื้นที่การประกาศเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบุณฑริก-ยอดมน ถ้าจะขอใช้พื้นที่ดังกล่าว หน่วยงานที่รับผิดชอบ (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 9) จะต้องรายงานกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช เพื่อแก้ไขจำนวนเนื้อที่เดิมขอประกาศเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบุณฑริก-ยอดมน (เนื้อที่ 222,655 ไร่) ซึ่งเป็นเรื่องนโยบายและการขอใช้พื้นที่ป่ามากกว่า 20 ไร่ จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก เจ้าสภักดิ์ระดับกระทรวง ซึ่งทางอำเภอบุณฑริกได้รวบรวมคำขอพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอหน่วยงานที่มีอำนาจอนุญาตแล้ว แต่ยังไม่ได้รับแจ้งผลแต่อย่างใด 2) กำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาและเงื่อนไขขายแดนร่วมกัน 3) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา เช่น การออกแผนและคำสั่งยุทธการสกัดกั้นการลักลอบข้ามแดนและการหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน 4) ดำเนินการจัดอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ไปร่วมปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับ ข้าราชการฝ่ายปกครองตำรวจและสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน 5) จัดตั้ง-เวรยามในพื้นที่หมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชต.) และหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ตามแนวชายแดน และ 6) มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ค้าขายตลาดช่องตาอุ แต่ยังไม่มีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม

2) กฎหมายในการจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงาม อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี สรุปได้ดังนี้

จุดผ่อนปรนช่องตาอุอยู่ในความรับผิดชอบของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบุณฑริก-ยอดมน สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 9 จังหวัดอุบลราชธานี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากถูกประกาศให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและยังเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติอีกด้วย ดังนั้นหากองค์การบริหารส่วนตำบลโพรงามจะเข้าไปดำเนินการใดๆ เพื่อพัฒนาบริเวณเขตจุดผ่อนปรนช่องตาอุ

จะต้องดำเนินการตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือองค์การของรัฐ ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2546 ซึ่งออกตามความในมาตรา 13 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติ ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม การขออนุญาตตามระเบียบนี้ ผู้ขออนุญาตจะต้องเป็นส่วนราชการหรือองค์การของรัฐเท่านั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติงานหรือเพื่อประโยชน์ต่าง ๆ ของรัฐ เช่น ก่อสร้างสถานที่ราชการ โรงเรียน ถนนหรือทาง อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น แต่หากกิจกรรมที่ขออนุญาตได้ถูกกำหนดไว้ในระเบียบซึ่งออกตามความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เช่น การสร้างวัด รวมตลอดถึงการจัดที่ดิน องค์การบริหารส่วนตำบล โพนงามจะต้องดำเนินการตามระเบียบดังกล่าวด้วยเช่นกัน

3) แนวทางการพัฒนาพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี สรุปได้ดังนี้

โดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชนในพื้นที่ คือ 1) ต้องการประชุมร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม ฝ่ายปกครองเพื่อประสานงานกับเทศบาล (เมืองสุขมา) เพื่อประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการลักลอบและหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การค้าขายสินค้าที่ผิดกฎหมายตามแนวชายแดน และการแก้ไขปัญหาเสพติด ตลอดจนปัญหาเงื่อนไขอื่นๆ 2) ต้องการดำเนินการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด และปัญหาคุณภาพชีวิต โดยการส่งเสริมอาชีพและรองรับงบประมาณจากทุกหน่วยงานให้พิจารณาดำเนินโครงการ/กิจกรรมในพื้นที่ตามแนวชายแดนเป็นอันดับแรก 3) ประสานทุกหน่วยงานให้ร่วมกันในรูปแบบพหุภาคีในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในการแก้ไขปัญหาและเงื่อนไขต่างๆ ตามแนวชายแดนให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม และ 4) ต้องการส่งเสริมและโครงการพัฒนาตลาดการค้าชายแดน เพื่อเสริมสร้างการค้า การลงทุน บริเวณตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุ อำเภอบุณฑริก-เมืองสุขมา ให้เป็นรูปธรรมมีการพัฒนาและจัดระเบียบการค้าให้เป็นระบบมีมาตรฐาน

ดังนั้น ตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการรับผิดชอบดูแลในเขตพื้นที่ตำบลโพนงาม สามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการจัดการตลาดการค้าชายแดนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดแผงร้านค้า การจัดเก็บขยะ การป้องกันโรคติดต่อ การบริการน้ำสาธารณะ การจัดระเบียบการจอดรถ

และการบริการสวัสดิการสาธารณะ เพื่อให้บริการแก่ผู้ค้า-ผู้ซื้อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการตลาดการค้าชายแดนให้อยู่ในระดับที่มีคุณภาพต่อไป

แต่เนื่องจากศักยภาพภายในองค์การบริหารส่วนตำบลโพรงยางนั้นมีข้อจำกัด ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านบุคลากร และปัจจัยด้านงบประมาณในการบริหารจัดการตลาดการค้าชายแดน โดยเฉพาะความต้องการที่จะพัฒนาระบบบริการขั้นพื้นฐานและโครงสร้างพื้นฐานที่จะช่วยสนับสนุนและเสริมสร้างศักยภาพของการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจัดเตรียมความพร้อมของชุมชนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ.2558 เพื่อการรองรับการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะของพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนในระยะต่อไป จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งทางภาครัฐและภาคเอกชนผลักดันต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ได้แก่ 1) ผลักดันให้จุดผ่อนปรนช่องตาอุ เป็นจุดผ่านแดนถาวร (สากล) 2) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับพื้นที่ชายแดน และให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ บุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจังและต่อเนื่อง จะได้ลดปัญหาที่สะสมต่อเนื่องเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาเรื่องยาเสพติด และอื่นๆ 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดร่วมการพิจารณาสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานและพิจารณาจัดสรรงบประมาณในส่วนต่างๆ สนับสนุนให้กับพื้นที่ชายแดนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดจนส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจ ความมั่นคงในพื้นที่ และ 4) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ตลาดและการค้าชายแดนเพื่อจัดเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ.2558 และพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะของพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนในระยะต่อไป

2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ได้แก่ 1) เร่งรัดหน่วยงานที่มีอำนาจให้สามารถเข้าใช้พื้นที่ป่ากระถินเทพา จำนวน 30 ไร่ เพื่อพัฒนาท่าตลาดแห่งใหม่ และ 2) สนับสนุนงบประมาณทำถนนลาดยางให้เข้าถึงบริเวณป่ากระถินเทพา ซึ่งยังคงเหลือระยะทางประมาณ 300 เมตร

3) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาและพิจารณาด้านกฎหมายในการจัดการพื้นที่อื่นๆ นอกเหนือจากจุดผ่อนปรนช่องตาอุ เช่น จุดผ่อนปรน

ช่องอานม้า อำเภอไฉ่น้ำ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้จุดผ่อนปรนดังกล่าวพัฒนาไปสู่จุดผ่านแดนถาวรต่อไป อันจะนำไปสู่การพัฒนาประชาคมอาเซียนและภูมิภาคอย่างยั่งยืนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้สรุปจากรายงานการวิจัยเรื่อง “ข้อพิจารณาด้านกฎหมายในการจัดการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอขุนทรักษ์ จังหวัดอุบลราชธานี” โดยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากอำเภอขุนทรักษ์ จังหวัดอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นายสมเกียรติ แก้วรัตน์ (นายอำเภอขุนทรักษ์) นายสมศักดิ์ ไชยสำแดง (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม) นายสมศักดิ์ ไคน่ถอน (หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าขุนทรักษ์-ยอดมน) และ พ.ต.ท.กวีพงษ์ ชลการ (ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน 225) เป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในการเข้าพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลวิจัยจนเสร็จสิ้นการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กรมป่าไม้. 2551. คู่มือแนวทางการปฏิบัติในการตรวจสอบและรายงานการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้. กรุงเทพฯ : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2557. “สถ.ชวนเที่ยว”, จุดผ่อนปรนช่องตาอุ. <http://info.dla.go.th/public/travel.do?cmd=godetail&id=300702&random=1418053871015>. 17 เมษายน.

กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 225. 2557. “อัลบั้มรูปภาพ”, เกาะติดช่องตาอุ. https://www.facebook.com/bpp225/photos_stream?tab=photos_albums. 18 เมษายน.

ไกด์อุบลตลอดทอม. 2557. “ข่าว”, หอการค้าอุบลฯ สำรวจเส้นทาง ช่องตาอุ-เขลิพะนาบุกเบิกเส้นทางสายใหม่สู่ลาว.http://guideubon.com/news/view.php?t=149&s_id=255&d_id=255. 17 เมษายน.

จังหวัดอุบลราชธานี. 2557. “อำเภอ”, อำเภอขุนทรักษ์. <http://www.ubonratchathani.go.th/map-aumper/buntharik.html>. เมษายน.

- ชาย โพรธิศา. 2549. ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ธานี วรภัทร์. 2550. ระเบียบวิธีวิจัยทางกฎหมาย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ส่วนอนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ กรมป่าไม้. 2557. “ดาวนโหลดแบบฟอร์ม/คู่มือ”, แบบใบ ป.ส. 17. <http://new.forest.go.th/forest-area/>. 17 เมษายน.
- สุภาภรณ์ จันทวานิช. 2549. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนีย์ มัลลิกะมาลัย. 2550. วิทยาการวิจัยทางนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 9 จังหวัดอุบลราชธานี. 2557. “ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า”, แผนที่เขตพื้นที่รับผิดชอบ . http://wildlife.dnp9.com/wildlife/index.php?mod=blog&path=web/blog&id_sub_menu=25&namemenu=แผนที่เขตพื้นที่รับผิดชอบ. 18 เมษายน.
- _____. 2557. “ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า”, เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบุณฑริก-ยอดมน. http://wildlife.dnp.com/wildlife/index.php?mod=blog&path=web/blog&id_sub_menu=48&namemenu=ขสป.บุณฑริก-ยอดมน. 18 เมษายน.
- เผด็จชัย สุพิมภพ. 2553. การจัดการตลาดการค้าขายแดนช่องตาอุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพหนองอำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ที่ทำการปกครอง จังหวัดอุบลราชธานี. 2557. “ทำเนียบนายอำเภอ”, นายอำเภอบุณฑริก. <http://www.ubondopa.com/ampboard.asp>. 12 สิงหาคม.
- เทศบาลตำบลบุณฑริก. 2557. “คณะผู้บริหาร”, นายกเทศมนตรีตำบลบุณฑริก. <http://btr.ueuo.com/manager.htm>. เมษายน.
- ไทยตำบลตอคอม. 2557. “ตำบลโพหนอง อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี”, การคมนาคมสาธารณูปโภค. <http://www.thaitambon.com/thailand/Ubolratchathani/341001/MAP1A.JPG>. 18 เมษายน.

อักอุบล. 2557. “ท้องถิ่น”, องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงาม อำเภอบุณฑริก.

<http://www.hugubon.com/local/local-preview/138-all/1347>. 18 เมษายน

กฎหมาย

1. พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.25077
2. พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535
3. พระราชบัญญัติสภาพป่าและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537
4. พระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าห้วยยอดม่นและป่าบุณฑริกในท้องที่ตำบลช่องเม็ก ตำบลโนนก่อ อำเภอสรินทร และตำบลคอแลนตำบลโพรงาม ตำบลห้วยขา อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พ.ศ.2552
5. ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงานหรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการ หรือองค์การของรัฐภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2546
6. ประกาศจังหวัดอุบลราชธานี เรื่องการเปิดจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าขายชายแดนและสัญจรไปมาของประชาชนไทย-ลาว บริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอเขมราฐ และบริเวณช่องตาอุ อำเภอบุณฑริก พ.ศ.2541

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	วันที่สัมภาษณ์
นางกวิณรัตน์ ตั้งยั้งยง	รองปลัด อบต.โพรงาม	10 เมษายน 2557
นางสาวบุษชาติ วิจิตรเชื้อ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน อบต.โพรงาม	11 เมษายน 2557
นายจตุรเทพ ดาคสัย	ปลัดอำเภอบุณฑริก (หัวหน้าฝ่ายความมั่นคง)	22 เมษายน 2557
นายชัยวัฒน์ วงศางาม	ปลัดอำเภอบุณฑริก (ฝ่ายความมั่นคง)	22 เมษายน 2557
ด.ต.เสรี แท่นงา	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบุณฑริก	1 มิถุนายน 2557
นายสมศักดิ์ โฉ่นถอน	หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า บุณฑริก-ยอดม่น	20 มิถุนายน 2557
นายอรอนพ ใจคุ้มแก้ว	หัวหน้าหน่วยพิทักษ์ป่าช่องตาอุ	20 มิถุนายน 2557
ร.ต.อ.รัชพงศ์ จันทซิด	รอง ผบ. ร้อย ดชด. 225	23 มิถุนายน 2557
ส.ต.อ.วารุต แก่นลาภ	ผบ.หมู่ กก. ดชด. 22	23 มิถุนายน 2557